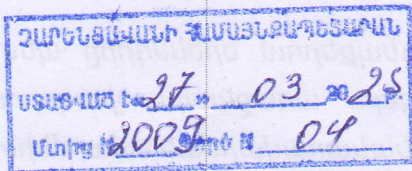

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԴԱՏԱԽԱՁՈՒԹՅՈՒՆ

0010 ք. Երևան, Վ.Սարգսյան փ. 5
Էլ. փոստ info@prosecutor.am

ՉԱՐԵՆՑԱՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒՆ

(հասցե՝ ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան,
Կարեն Դեմիրճյան հրապ., շենք 1)

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

«Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 29-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ դատախազի կողմից պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելն ընդգրկում է՝ (...) 2) վարչական դատավարության կարգով պետության (համայնքի) գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանության հայցի հարուցումը. (...):

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ դատախազը պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցում է հետևյալ բացառիկ դեպքերում, երբ՝ 1) իր լիազորություններն իրականացնելիս հայտնաբերում է, որ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը, որին վերապահված է պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանությանն առնչվող տվյալ հարցերով հայց ներկայացնելը, իրազեկ լինելով պետական շահերի խախտման փաստի մասին, դատախազի կողմից հայց ներկայացնելու առաջարկություն ստանալուց հետո ողջամիտ ժամկետում հայց չի ներկայացրել (...):

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ համայնքի ավագանին սույն օրենքով սահմանված կարգով՝ (...) 10) դատական կարգով կարող է վիճարկել Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը, օրենքներին և համայնքի ավագանու որոշումներին հակասող՝ համայնքի ղեկավարի որոշումները. (...):

ՀՀ վճռաբեկ դատարանն (այսուհետ՝ Վճռաբեկ դատարան) իր՝ 2024 թվականի մայիսի 10-ի թիվ ՎԴ2/0250/05/23 վարչական գործով կայացրած որոշմամբ, անդրադառնալով համայնքային շահերի հայց հարուցելու լիազորության իրականացմանը, նշել է հետևյալը.

«Հեղինակը այն պայմաններում, երբ դատախազը իր լիազորություններն իրականացնելիս հայտնաբերել է համայնքի ղեկավարի կողմից համայնքային շահերի խախտման փաստ, պարտավոր է հայց ներկայացնելու առաջարկությամբ դիմել համայնքի ավագանուն, քանի որ վերջինիս է վերապահված համայնքային շահերի պաշտպանությանն առնչվող տվյալ հարցերով հայց ներկայացնելու առաջնային իրավասությունը: Եթե դատախազի կողմից հայց ներկայացնելու առաջարկություն ստանալուց հետո համայնքի ավագանին ողջամիտ ժամկետում հայց չի ներկայացրել դատարան, ապա միայն այդ պայմաններում է դատախազությունը ձեռք բերում համայնքային շահերի պաշտպանության հայց ներկայացնելու իրավունք:»:

Նույն որոշմամբ Վճռաբեկ դատարանը, անդրադառնալով որևէ այլ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի կողմից դատախազության առաջարկի հիման վրա վարչական դատավարության կարգով պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելու ժամկետներին, նշել է հետևյալը.

«Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ մի շարք դեպքերում օրենսդիրը պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելու առաջնային լիազորությունը վերապահել է այն պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնին, որի իրավասությունների ոլորտում պետությանը (համայնքին) պատճառվել է գույքային վնաս: Ուստի այն դեպքում, երբ պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանությանն առնչվող տվյալ հարցով հայց ներկայացնելը վերապահված է որևէ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի, դատախազը, նախ պետք է պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց ներկայացնելու առաջարկություն կատարի համապատասխան պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնին: Այնուհետև դատախազի կողմից ներկայացված առաջարկությունը ստանալուց հետո համապատասխան մարմնի կողմից ողջամիտ ժամկետում հայց չներկայացնելու, այլ կերպ ասած՝ անգործություն դրսևորելու պարագայում միայն դատախազը ձեռք է բերում պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելու իրավասություն:

Միաժամանակ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ դատախազի ներկայացրած առաջարկությունը ստանալուց հետո պետական շահերի պաշտպանությանն առնչվող համապատասխան հայցով դատարան դիմելու պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի իրավասությունը սահմանափակված է ողջամիտ ժամկետով, որը տվյալ պարագայում Վճռաբեկ դատարանի գնահատմամբ պետք է հաշվարկվի համապատասխան հայցարեւակի դեպքում ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված ժամկետներով: Ընդ որում, տվյալ ժամկետի հաշվարկման ելակետը պետք է պայմանավորել դատախազի կողմից ներկայացված առաջարկությունը ստանալու պահով:

Այլ կերպ ասած՝ եթե պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը ստացել է դատախազի առաջարկությունը՝ պետական շահերի պաշտպանությանն առնչվող հարցով դատարան դիմելու վերաբերյալ, ապա տվյալ մարմինը առաջարկությունը ստանալուց հետո ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքով հայց ներկայացնելու ժամկետների պահպանմամբ պետք է դիմի ՀՀ վարչական դատարան, որպիսի ժամկետներում ներկայացված հայցը կհամարվի ողջամիտ ժամկետում ներկայացված:

(...)

Այսինքն՝ համայնքի ղեկավարի վարչական ակտի, գործողության կամ անգործության կապակցությամբ դատախազը իրավասու է համայնքային շահերի պաշտպանության հայց հարուցել միայն այն պայմաններում, երբ վերջինս հայց ներկայացնելու առաջարկություն է ներկայացրել համայնքի ավագանուն, իսկ համայնքի ավագանին ողջամիտ ժամկետում հայց չի ներկայացրել, այլ կերպ ասած՝ դրսևորել է անգործություն, որպիսի պայմաններում կարելի է փաստել օրենքով նախատեսված բացառիկ դեպքի և ըստ այդմ՝ պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց ներկայացնելու լիազորությունը իրացնելու համար անհրաժեշտ նախապայմանների առկայության մասին»:

Պետության (համայնքի) գույքային շահերի արդյունավետ պաշտպանությունն ապահովելու և պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելու լիազորությունների շրջանակում իրականացված ուսումնասիրության ընթացքում պարզվել է, որ Չարենցավան համայնքի սեփականությունը հանդիսացող Չարենցավան համայնքի Շահումյան փողոցի թիվ 1/1 հասցեում գտնվող 0.02 հա մակերեսով հողամասը (կադաստրային ծածկագիր՝ 07-007-031-0087), ըստ ՀՀ կառավարության 2006 թվականի նոյեմբերի 30-ի N 1725-Ն որոշմամբ հաստատված Չարենցավան քաղաքային համայնքի (բնակավայրի) գլխավոր հատակագծի, հանդիսացել է կանաչապատ տարածք (բնակավայրում ընդհանուր օգտագործման հող), այսինքն՝ ընդգրկված է եղել քաղաքացիներին և իրավաբանական անձանց օտարման ոչ ենթակա հողամասերի ցանկում: Մինչդեռ նշված հանգամանքը հաշվի չառնելով և հիմք ընդունելով Չարենցավան համայնքի ավագանու 2010 թվականի սեպտեմբերի 29-ի «Չարենցավան համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողատարածքն աճուրդային կարգով օտարելու թույլտվություն տալու մասին» N 60 և Չարենցավանի քաղաքապետի 2010 թվականի նոյեմբերի 17-ի «Չարենցավան համայնքի Շահումյան փողոցին հարող շրջակայքում 200.0 քմ հասարակական նշանակության հողատարածքի օտարման մասին» N 626 որոշումները՝ Չարենցավան համայնքի Շահումյան փողոցի թիվ 1/1 հասցեում գտնվող 0.02 հա մակերեսով հողամասի (կադաստրային ծածկագիր՝ 07-007-031-0087) վերաբերյալ Չարենցավան համայնքի և Արաիկ Սարգսյանի միջև 2010 թվականի նոյեմբերի 17-ին կնքվում է անշարժ գույքի (հողամասի) առուվաճառքի պայմանագիր, որի հիման վրա 2010 թվականի նոյեմբերի 23-ին ՀՀ կադաստրի կոմիտեում գրանցվում է վերջինիս սեփականության իրավունքը:

Համայնքի ղեկավարի որոշման կայացման պահին գործող խմբագրությամբ ՀՀ հողային օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի համաձայն՝ արգելվում է քաղաքացիներին և իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքով փոխանցել պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող այն հողամասերը, որոնք՝ (...) 6) բնակավայրերում ընդհանուր օգտագործման հողեր են (հրապարակներ, փողոցներ, ճանապարհներ, գետափեր, զբոսայգիներ, պուրակներ, այգիներ, լողափեր և ընդհանուր օգտագործման այլ տարածքներ). (...):

Վերոհիշյալ հոդվածի բովանդակային վերլուծությունից հետևում է, որ բնակավայրերում ընդհանուր օգտագործման հողերը չեն կարող լինել սեփականության իրավունքով այլ անձի

փոխանցման առարկա, ուստի ենթակա չեն օտարման: Մինչդեռ օրենսդրությամբ նախատեսված նման արգելքի պայմաններում օտարման ոչ ենթակա հողամասն օտարվել է:

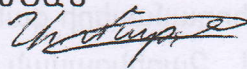
Վերոգրյալ փաստական հանգամանքների և իրավական նորմերի համադրված վերլուծությունից հետևում է, որ համայնքի ղեկավարի վերոհիշյալ որոշմամբ խախտվել է համայնքի շահը, ուստի առաջարկում եմ սույն առաջարկությունը ստանալու պահից մեկամսյա ժամկետում համայնքային շահի պաշտպանության հայց հարուցել իրավասու դատարան և հարուցված հայցի մասին նույն օրը հայտնել ՀՀ գլխավոր դատախազություն, իսկ հայց չհարուցելու պարագայում նույն ժամկետում այդ մասին տեղեկացնել ՀՀ գլխավոր դատախազությանը:

Միաժամանակ տեղեկացնում եմ, որ մեկամսյա ժամկետում հարուցված հայցի մասին տեղեկատվության բացակայության դեպքում դատախազությունը ձեռնամուխ կլինի «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 29-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի հիմքով հայց հարուցելու լիազորության իրացմանը:

ՀԱՐԳԱՆՔՈՎ,

ՊԵՏԱԿԱՆ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱԽԱՋ՝

ԱՐՄԵՆ ՍՈՒՐԵՆԻ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ